

Nr 37.

Ankom till riksdagens kansli den 20 mars 1934 kl. 5 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående tillägg till 21 § lagen den 14 juni 1917 (nr 380) om införsel i avlöning, pension eller livränta ävensom en i ämnet väckt motion.

Genom en den 16 februari 1934 dagtecknad, till lagutskott hänvisad proposition, nr 125, vilken behandlats av första lagutskottet, har Kungl. Maj:t under åberopande av propositionen bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll föreslagit riksdagen att antaga följande vid propositionen fogade förslag till

L a g

angående tillägg till 21 § lagen den 14 juni 1917 (nr 380) om införsel i avlöning, pension eller livränta.

Härigenom förordnas, att till 21 § lagen den 14 juni 1917 om införsel i avlöning, pension eller livränta, sådant detta lagrum lyder enligt lagen den 3 april 1925 (nr 71), skall fogas ett nytt stycke av följande lydelse:

8) Finnes beträffande viss stad erforderligt att ärenden angående införsel till gäldande av utskylder eller avgifter skola kunna handläggas jämväl av exekutionsbiträde, äge Konungen därom förordna; och skall i ty fall vad om utmättningsman gäller tillämpas å sådant biträde.

Denna lag skall träda i kraft den 1 juli 1934.

I samband med denna proposition har utskottet förehaft en i andra kamaren väckt motion, nr 546, av herr *Elmroth*, däri hemställes, att riksdagen måtte besluta sådant tillägg till Kungl. Maj:ts förslag, att i stycket »Finnes beträffande — — — — å sådant biträde» även införas orden »jämväl för viss del av landsbygden».

Enligt lagen den 14 juni 1917 (nr 380) om införsel i avlöning, pension eller livränta, som ursprungligen avsåg endast införsel för vissa underhållsbidrag men genom lag den 31 december 1918 (nr 1038) utsträcktes att gälla även beträffande oguldna utskylder och allmänna avgifter, tillkommer behörigheten att meddela beslut om införsel utmättningsman, d. v. s. i regel stadsfogde i stad och landsfiskal å landet. Innan beslut meddelas, har utmättningsmannen

att inhämta upplysning angående de omständigheter vilka kunna vara av betydelse vid prövning av ärendet. Vid meddelande av införselbeslut skall bestämmas det belopp som till skattens gäldande skall innehållas av den skattskyldiges avlöning i den mån densamma förfaller, varjämte skall föreskrivas, att vid varje avlöningstillfälle visst angivet belopp, motsvarande vad den skattskyldige kan anses behöva till underhåll för sig själv och sin familj, skall förbehållas honom samt att avlöning förty må innehållas endast i den mån avlöningen överskjuter sistnämnda belopp. Utmätningssmannen kan sedermera förordna om jämkning i sådant beslut.

Närmare föreskrifter angående indrivning av utskylder och allmänna avgifter äro meddelade i restindrivningsförordningen den 13 november 1931. I 1 § stadgas, att därest indrivning skall äga rum av utskylder och avgifter m. fl. medel, det åligger vederbörande utmätningssman att med iakttagande av förordningens föreskrifter »verkställa indrivningen och för sådant ändamål förrätta utmätning eller, där indrivningen avser utskylder eller allmänna avgifter, bevilja införsel ävensom avgiva redovisning». Enligt 3 § äger utmätningssman åt exekutionsbiträde, som i Stockholm utsetts av överståthållarämbetet, i stad utan magistrat av länsstyrelsen efter stadsstyrelsens eller, där sådan ej finnes, efter kommunalborgmästarens hörande samt i övriga städer av magistraten, uppdraga att verkställa indrivning av de medel som i förordningen avses och att för sådant ändamål förrätta utmätning av lös egendom. Då exekutionsbiträde förrättat utmätning, skall det därvid förda protokollet av honom genast insändas till utmätningssmannen som har att med ärendet vidare lagligen förfara, d. v. s. bland annat försälja det utmätta godset.

Vid indrivning av utskylder eller allmänna avgifter kan exekutionsbiträde således vara behörig att verkställa utmätning men däremot ej att meddela beslut om införsel.

I en till socialdepartementet den 30 november 1928 inkommen skrivelse hemställde *riksförbundet för fjärdingsmän och polismän* bland annat om sådan ändring av lagen om införsel, att formella synpunkter icke finge utgöra hinder för polis- eller fjärdingsman att meddela beslut om införsel och med sitt namn underteckna införselhandling. Genom beslut den 31 december 1928 förordnade Kungl. Maj:t, att framställningen icke skulle föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd. Den 13 februari 1931 ingav förbundet ny framställning i ämnet.

Vid 1932 års riksdag yrkades i två inom andra kammaren väckta, likalydande motioner, nr 267 och 369, att riksdagen skulle avlåta skrivelse till Kungl. Maj:t med begäran om sådan lagändring, att exekutionsbiträde och fjärdingsman bleve befogade meddela beslut om införsel för skatt. Första lagutskottet hemställde i angivet utlåtande nr 13, att motionerna icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda. Såsom skäl härför anförde utskottet, efter en redogörelse för vad i ärendet tidigare förekommit, bland annat följande:

Då meddelande av beslut om införsel förbehållits utmätningssmännen själva, jämväl när fråga vore om utskylder, under det att exekutionsbiträdena tillerkänts befogenhet att beträffande sådana restantieposter, som utmätningssmannen

givit dem uppdrag att indriva, även verkställa utmätning, måste detta förhållande antagas ha haft sin grund däri, att handhavandet av det förra förfarandet i motsats till det senare ansetts icke lämpligen böra anförtros exekutionsbiträdena. En sådan uppfattning torde också ha skäl för sig. Att utmätning skedde för indrivning av utskylder torde jämförelsevis sällan inträffa och exekutionsbiträdenas befogenhet härutinnan inskränkte sig till att taga lös egendom i mät; den vidare handläggningen av ärendet ankomme å utmätningssmannen. Införselinstitutet hade däremot synnerligen vidsträckt användning i indrivningsverksamheten, och förordnande om införsel innebure ofta ett vittgående och långvarigt ingrepp i vederbörandes ekonomiska förhållanden. Fastställandet av det belopp, som vid varje avslutningstillfälle skulle innehållas, samt det minimibelopp, som skulle förbehållas löntagaren, kunde tydligen innefatta en mycket grannlaga prövning av stor vikt för den enskilde. Av största vikt syntes dessutom vara, att enhetliga grunder för dessa beslut i görligaste mån tillämpades. Detta skulle svårligen kunna ske, om i ett och samma samhälle, kanske hos en och samme arbetsgivare, olika exekutionsbiträden hade att självständigt förordna om införsel för skatt. Måhända kunde också antagas, att ett ordentligt fullgörande av skyldigheterna från arbetsgivarnas sida snarare kunde förväntas, därest införseliförfarandet handhades av tjänstemän med större auktoritet än exekutionsbiträdena.

Det hittills tillämpade förfaringssättet i fråga om meddelande av beslut om införsel för skatt syntes sålunda utskottet böra bibehållas. Samma uppfattning hade tydligen hysts av Kungl. Maj:t, då ny restindrivningsförordning jämte andra författningar på detta område nyligen utfärdats utan att i förevarande avseende någon ändring ägt rum, ehuru fråga därom varit väckt.

Båda kamrarna biföllo utskottets hemställan.

I skrivelse den 19 juni 1933 har *överståhållarämbetet* hemställt om sådan ändring i gällande bestämmelser om införsel för skatt, att exekutionsbiträdena i Stockholm och eventuellt andra större städer erhöle samma behörighet med avseende å meddelande av beslut om dylik införsel, som för närvarande tillkomme utmätningssman.

Föredragande *departementschefen* anför i propositionen.

Av vad i ärendet förekommit framgår, att oaktat enligt gällande bestämmelser meddelande av beslut om införsel skall ankomma å utmätningssmännen, såväl i Stockholm som i vissa andra större städer exekutionsbiträdena alltsedan införselinstitutet erhållit tillämpning jämväl i avseende å skatt självständigt meddelat beslut om införsel till gäldande av utskylder och allmänna avgifter. På grund av det stora antalet sådana införselärenden har det nämligen icke varit möjligt för utmätningssmännen att själva hinna handlägga desamma. Då det sålunda tillämpade förfaringssättet icke läser hava varit förenat med några olägenheter, torde knappast böra ifrågakomma att söka åvägbringa ändring i praxis därhän att den kommer i överensstämmelse med lagens föreskrifter. I stället synes man nu böra träffa sådana bestämmelser att hinder författningens enligt ej möter att i de städer, där så prövas erforderligt, tillämpa förfaringssättet.

Då behov att kunna anlita exekutionsbiträden för handläggning av ifrågavarande ärenden föreligger endast beträffande de större städerna, saknas anledning att nu helt allmänt tillägga nämnda befattningshavare behörighet att handlägga dessa ärenden. Härutinnan må jämväl erinras att förslag i sådan riktning så sent som år 1932 varit föremål för riksdagens prövning utan att

vinna någondera kammarens bifall. Å andra sidan torde man ej heller böra i lagen uppdraga någon bestämd gräns i förevarande hänseende mellan de olika städerna allt efter deras storlek. Däremot synes frågan lämpligen kunna lösas på det sätt att Kungl. Maj:t i lagen bemyndigas att tillägga exekutionsbiträde i stad behörighet att handlägga ärenden angående införsel för skatt. Med en sådan anordning skulle följa möjlighet att i varje särskilt fall pröva såväl behovet av utsträckt behörighet för exekutionsbiträde som ock huruvida därav kunde föranledas olägenhet.

I enlighet med vad nu anförts har jag låtit upprätta förslag till ändring i 21 § införsellagen. Förslaget innebär att, där så beträffande viss stad finnes erforderligt, Kungl. Maj:t skall äga förordna att ärenden av förevarande slag skola kunna handläggas jämväl av exekutionsbiträde. Har exekutionsbiträde erhållit sådan behörighet, skall enligt förslaget vad om utmättningsman gäller tillämpas å honom. Härav blir bland annat en följd, att klagan över exekutionsbiträdes förfarande skall föras i samma ordning som klagan över utmättningsmans förfarande, d. v. s. hos överexekutor. Då tillräckliga skäl icke synas föreligga att medgiva rätt för utmättningsman att vidtaga jämkning i exekutionsbiträdes införselbeslut, upptager förslaget icke något stadgande här om.

Genomföres den sålunda ifrågasatta lagändringen, lär det få ankomma å chefen för finansdepartementet att anmäla fråga om därav föranledd ändring i restindrivningsförfordningen.

I *motionen* anföres bland annat:

Det torde väl vara en tidsfråga, när exekutionsbiträden även på landsbygden (fjärdingsmännen) måste övertaga handläggningen av ifrågakomna införselärenden.

Naturligtvis kan det inte förnekas, att handhavandet av befogenhet att meddela införsel är ett ytterst grannliga uppdrag, men det må ock framhållas, att fjärdingsmännen i de allra flesta fall äro, genom sin intima kontakt med människorna inom respektive tjänstgöringsområden, så väl förtrogna med folkets levnadsvillkor och i det enskilda fallet i regel så bra underkunniga om gäldenärs levnads- och familjeförhållanden, bostadsförhållanden, underhållsskyldighet, inkomstmöjligheter m. m., att en dylik kännedom beträffande de omständigheter, som äro av betydelse för och vid bestämmande av införselbeloppen, uppväger vad som eventuellt brister i juridiskt vetande.

Därest fjärdingsmännen få befogenhet att efter utmättningsmans uppdrag meddela införsel för uttagande av utskylder och allmänna avgifter, bör av praktiska skäl utmättningsmannen likväl äga befogenhet att, om så skulle anses påfordras, vidtaga jämkning i fjärdingsmannens införselbeslut. Man torde även kunna tänka sig, att av fjärdingsmannen meddelat införselbeslut skulle underställas utmättningsmannens prövning, men givetvis skulle fjärdingsmannens beslut gå i verkställighet, så länge detsamma icke upphävts av utmättningsmannen.

Det torde väl knappast behöva tilläggas, att därest fjärdingsmännen finge befogenhet att meddela införselbeslut, detta skulle innebära större skyndsamtet i handläggningen av dylika ärenden (då onödig omgång skulle försvinna) jämte ett avsevärt minskat besvär för utmättningsmännen. Och sist men inte minst: Otvivelaktigt skulle såväl det allmänna — stat och kommun — som jämväl enskilda hava nytta och gagn av, att en föräldrad och otidsenlig lag på grund av åberopade omständigheter äntligen bleve ersatt med bestämmelser, som bättre motsvara kravet på ett modernt och framför allt praktiskt indrivningsförfarande.

Såsom redogörelsen här ovan visar, framhöll utskottet i ett utlåtande år 1932, att beslutet om införsel innefattade en mycket grannlaga prövning av stor vikt för den enskilde. Utskottet ansåg fördenskull icke lämpligt, att meddelandet av dylika beslut anförtroddes exekutionsbiträdena. Utskottet.

I förevarande proposition har ådagalagts, att förhållandena i de största städerna icke medge att utmätningsmännen själva handlägga alla införselärenden. Fördenskull föreslås, att Kungl. Maj:t skall tillerkännas befogenhet att beträffande *viss stad* förordna att ärenden angående införsel till gäldande av *utskylder eller avgifter* skola kunna handläggas jämväl av exekutionsbiträdena. Med hänsyn till förslaget begränsade innebörd och då exekutionsbiträdena i de största städerna kunna antagas vara kompetenta att handlägga ifrågavarande införselärenden anser sig utskottet härutinnan kunna frånträda de betänkligheter utskottet uttalade år 1932.

I den med anledning av propositionen väckta motionen hemställes, att Kungl. Maj:t skulle tilläggas befogenhet att jämväl för *viss del av landsbygden* förordna att exekutionsbiträde skulle äga att handlägga ärenden angående införsel till gäldande av utskylder eller avgifter. I denna del vidhåller utskottet emellertid sin år 1932 uttalade uppfattning.

Utskottet kan sålunda icke förordna en längre gående utvidgning av exekutionsbiträdenas befogenhet än den som innefattas i Kungl. Maj:ts förslag. När utskottet tillstyrker detta förslag förutsätter utskottet även att, i den mån Kungl. Maj:t ej meddelat förordnande som där avses, utmätningsmännen skola utan undantag själva handlägga förekommande införselärenden.

I enlighet med det anförda hemställes,

A) att förevarande proposition måtte av riksdagen bifallas;
samt

B) att den i ämnet väckta motionen måtte anses besvarad genom utskottets hemställan under A).

Stockholm den 20 mars 1934.

På första lagutskottets vägnar:

A. ÅKERMAN.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit:

från första kammaren: herrar *Akerman, Klefbeck, Svenson* i Eskhult, *Öhman**, *Forssell**, *Wijkström, Karlsson* i Gillberga och *Heüman*;

från andra kammaren: herrar *Lindqvist, Nilsson* i Antnäs*, *Hedlund* i Östersund, *Sjögren** och *Johansson* i Bro, fröken *Wellin* samt herrar *Björling* och *Johnsson* i Kalmar.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Reservation

av herr *Lindqvist* som anført:

Av den i ämnet väckta motionen framgår att icke endast i de större städerna svårigheter uppstått att tillämpa föreskriften att utmätningsmännen skola själva handlägga förekommande införselärenden. Jag har fördenskull ansett, att den befogenhet som enligt propositionen skulle tillkomma Kungl. Maj:t i fråga om stad borde utsträckas att omfatta även stadsliknande samhällen. I enlighet härmed har jag yrkat, att utskottet måtte föreslå riksdagen att antaga följande förslag till

Lag

angående tillägg till 21 § lagen den 14 juni 1917 (nr 380) om införsel i avlöning, pension eller livränta.

Härigenom förordnas, att till 21 § lagen den 14 juni 1917 om införsel i avlöning, pension eller livränta, sådant detta lagrum lyder enligt lagen den 3 april 1925 (nr 71), skall fogas ett nytt stycke av följande lydelse:

8) Finnes beträffande viss stad *eller visst stadsliknande samhälle* erforderligt att ärenden angående införsel till gäldande av utskylder eller avgifter skola kunna handläggas jämväl av exekutionsbiträde, äge Konungen därom förordna; och skall i ty fall vad om utmätningsman gäller tillämpas å sådant biträde.

Denna lag skall träda i kraft den 1 juli 1934.
